

MODUŁ 3. WYMAGANIA EGZAMINACYJNE Z PRZYKŁADAMI ZADAŃ

Z.8. Udzielanie pomocy i organizowanie wsparcia osobie niepełnosprawnej

1. Przykłady zadań do części pisemnej egzaminu dla wybranych umiejętności z kwalifikacji Z.8. *Udzielanie pomocy i organizowanie wsparcia osobie niepełnosprawnej*

1.1. Organizowanie pracy z osobą niepełnosprawną

Umiejętność 4) *rozpoznaje objawy chorobowe u osoby niepełnosprawnej ze strony poszczególnych układów i narządów, na przykład:*

- ☐ rozpoznaje procesy patologiczne i chorobowe występujące w obrębie układu ruchu;
- ☐ rozpoznaje procesy patologiczne i chorobowe występujące w obrębie układu krążenia;
- ☐ rozpoznaje procesy patologiczne i chorobowe występujące w obrębie układu oddechowego;
- ☐ rozpoznaje procesy patologiczne i chorobowe występujące w obrębie układu nerwowego.

Przykładowe zadanie 1.

Podwyższona aktywność, pobudzenie psychoruchowe, zawyżona samoocena, zaburzenia snu, wielomówność to charakterystyczne objawy

- A. stanu maniakalnego.
- B. nerwicy histerycznej.
- C. zaburzeń osobowości.
- D. schizofrenii rezydualnej.

Prawidłowa odpowiedź: **A.**

Umiejętność 10) *przestrzega zasad opracowywania indywidualnego planu współdziałania z osobą niepełnosprawną, na przykład:*

- ☐ określa zasady obowiązujące przy sporządzaniu indywidualnego planu współdziałania z podopiecznym;
- ☐ ustala zależności pomiędzy oceną sytuacji biologicznej, psychicznej i społecznej podopiecznego a opracowywaniem indywidualnego planu;
- ☐ opracowuje indywidualny plan współdziałania z osobą niepełnosprawną uwzględniający jego potrzeby, problemy, zainteresowania.

Przykładowe zadanie 2.

Optymalne techniki pozyskiwania informacji o podopiecznym z demencją to

- A. analiza dokumentacji medycznej i socjalnej, obserwacja.
- B. analiza dokumentacji medycznej, wywiad z sąsiadami.
- C. analiza dokumentacji medycznej i socjalnej, wywiad.
- D. analiza dokumentacji medycznej i socjalnej, ankieta.

Prawidłowa odpowiedź: **A.**

Umiejętność 12) *planuje metody, techniki i narzędzia pracy z osobą niepełnosprawną, na przykład:*

- ☐ określa metody, techniki i narzędzia konieczne do sformułowania diagnozy społecznej;
- ☐ dobiera metody, techniki i narzędzia pracy socjalnej do stanu wydolności psychofizycznej osoby niepełnosprawnej.

Przykładowe zadanie 3.

Opracowując indywidualny plan współdziałania z podopieczną, którą jest 72 letnią kobietą ze zdiagnozowaną chorobą Parkinsona i cukrzycą należy uwzględnić informacje dotyczące:

- A. leczenia farmakologicznego i dietetycznego, zakresu samoobsługi, posługiwania się sprzętem usprawniającym.
- B. leczenia dietetycznego, warunków bytowych, zainteresowań.
- C. leczenia farmakologicznego, wydolności opiekuńczej rodziny.
- D. leczenia farmakologicznego i dietetycznego, wydolności intelektualnej, warunków mieszkaniowych oraz zainteresowań.

Prawidłowa odpowiedź: **A.**

1.2. Wykonywanie czynności opiekuńczych

Umiejętność 3) *rozpoznaje stany zagrożenia zdrowia i życia osoby niepełnosprawnej, na przykład:*

- ☐ identyfikuje podstawowe stany zagrażające zdrowiu i życiu osoby niepełnosprawnej takie jak: omdlenie, utrata przytomności, padaczka;
- ☐ klasyfikuje stopnie niepełnosprawności;
- ☐ ocenia stan nieprzytomności;
- ☐ różnicuje stopnie oparzeń.

Przykładowe zadanie 4.

Wzmoczone pragnienie, drżenie mięśniowe, apatia, senność, nadmierne pocenie, nerwowość, to charakterystyczne objawy

- A. nerczycy.
- B. hipoglikemii.
- C. hiperglikemii.
- D. nadczynności tarczycy.

Prawidłowa odpowiedź: **B.**

Umiejętność 5) przestrzega zasad i określa metody i techniki wykonywania czynności pielęgnacyjnych i higienicznych, na przykład:

- ☐ określa zasady wykonywania czynności pielęgnacyjnych i higienicznych;
- ☐ określa metody i techniki wykonywania zabiegów pielęgnacyjnych i higienicznych;
- ☐ określa zasady postępowania ze użytym środkiem, materiałem, przyborem i sprzętem.

Przykładowe zadanie 5.

Obniżenie temperatury ciała u nieprzytomnej gorączkującej osoby niepełnosprawnej, uzyskasz dzięki

- A. zmywaniu ciała chłodną wodą.
- B. podaniu leków przeciwgorączkowych.
- C. podaniu zimnych płynów i kostek lodu.
- D. wykonaniu kąpieli przeciwgorączkowej.

Prawidłowa odpowiedź: **A.**

Umiejętność 8) przestrzega zasad i określa metody zapobiegania odleżynom i oparzeniom u osoby niepełnosprawnej, na przykład:

- ☐ określa zasady zapobiegania odleżynom i oparzeniom;
- ☐ dobiera metody zapobiegania odleżynom i oparzeniom do sytuacji osoby niepełnosprawnej;
- ☐ ocenia stopnie odleżyn, na podstawie Skali Nortona, Torrance'a, Skali satysfakcji z życia SWLS;
- ☐ prowadzi profilaktykę przeciwoodleżynową.

Przykładowe zadanie 6.

Standard profilaktyki odleżyn przewiduje zmianę pozycji podopiecznego w łóżku

- A. co 1 godzinę.
- B. co 2 godziny.
- C. co 4 godziny.
- D. co 6 godzin.

Prawidłowa odpowiedź: **B.**

1.3. Aktywizowanie osoby niepełnosprawnej do samodzielności życiowej

Umiejętność 2) analizuje przyczyny występowania i metody rozwiązywania problemów społecznych i osobistych osoby niepełnosprawnej, na przykład:

- ☐ ustala przyczyny występowania problemów osobistych i społecznych osób niepełnosprawnych;
- ☐ dobiera metody rozwiązywania problemów osobistych i społecznych osoby niepełnosprawnej;
- ☐ analizuje przyczyny pod kątem potrzeb i problemów osoby niepełnosprawnej.

Przykładowe zadanie 7.

U podopiecznego Jana K. lat 79 rozpoznano Chorobę Alzheimera. Pan Jan jest osobą samotną, boi się samodzielnie wychodzić z domu, zapomina o przyjmowaniu leków, niechętnie przyjmuje pomoc sąsiedzką. Dom i ogród jest zaniedbany. Która forma pomocy byłaby najodpowiedniejsza dla podopiecznego?

- A. Zaproponowanie pomocy klubu seniora.
- B. Skierowanie do domu pomocy społecznej.
- C. Skierowanie do oddziału internistycznego.
- D. Skierowanie do środowiskowego domu samopomocy.

Prawidłowa odpowiedź: **B.**

Umiejętność 10) planuje metody, formy, techniki i środki terapii zajęciowej osoby niepełnosprawnej, na przykład:

- ☐ rozróżnia metody, formy, techniki i środki terapii zajęciowej osób niepełnosprawnych;
- ☐ planuje metody, formy i środki uwzględniając możliwości podopiecznego i przeciwwskazania do uczestnictwa w zajęciach;
- ☐ dobiera metody, formy, techniki i środki terapii zajęciowej do potrzeb osoby niepełnosprawnej.

Przykładowe zadanie 8.

Najlepszymi metodami terapii zajęciowej dla podopiecznej leżącej w łóżku z zaawansowaną postacią reumatoidalnego zapalenia stawów będą

- A. biblioterapia i rękodzieło.
- B. biblioterapia i muzykoterapia.
- C. terapia ruchem i wikliniarstwo.
- D. grafika komputerowa i metaloplastyka.

Prawidłowa odpowiedź: **B.**

Umiejętność 12) dobiera metody aktywizowania osoby niepełnosprawnej w zależności od jej wieku, stanu jej zdrowia i niepełnosprawności, na przykład:

- ☐ określa metody aktywizowania osoby niepełnosprawnej w zależności od jej wieku, stanu jej zdrowia i niepełnosprawności;
- ☐ dobiera metody aktywizowania osoby niepełnosprawnej w zależności od jej wieku, stanu jej zdrowia i niepełnosprawności, w różnych okresach życia;
- ☐ dobiera metody aktywizowania osoby niepełnosprawnej w zależności od jej wieku, stanu jej zdrowia i niepełnosprawności, stanu psychofizycznego i cech dysfunkcji.

Przykładowe zadanie 9.

Samotnie mieszkający podopieczny od trzydziestu lat choruje na schizofrenię paranoidalną. Czynności samoobsługowe wykonuje niechętnie, ma okresowe trudności z wydolnością budżetową gospodarstwa domowego. Wskaż optymalne dla podopiecznego formy późnej rehabilitacji psychiatrycznej.

- A. Terapia zajęciowa i treningi umiejętności społecznych.
- B. Praca w zakładzie pracy chronionej.
- C. Psychoterapia i farmakoterapia.
- D. Psychoanaliza.

Prawidłowa odpowiedź: **A.**

1.4. Wspieranie osoby niepełnosprawnej w trudnych sytuacjach życiowych

Umiejętność 10) analizuje systemy wsparcia i poradnictwa społecznego osoby niepełnosprawnej, na przykład:

- ☐ rozróżnia rodzaje wsparcia społecznego osób niepełnosprawnych;
- ☐ dobiera systemy wsparcia do sytuacji zdrowotnej i społecznej osoby niepełnosprawnej;
- ☐ wskazuje formy specjalistycznego poradnictwa społeczno-prawnego dla osób niepełnosprawnych;
- ☐ wskazuje formy specjalistycznego poradnictwa rodzinnego oraz psychologicznego dla osób niepełnosprawnych.

Przykładowe zadanie 10.

Podopieczny, który ma 24 lata i mieszka z rodzicami, dwa miesiące temu w wypadku stracił kończynę dolną. W wyniku wypadku podopieczny porusza się na wózku inwalidzkim. Wskaż optymalny w tym okresie rodzaj wsparcia społecznego.

- A. Emocjonalne i materialne.
- B. Informacyjne i emocjonalne.
- C. Materialne i świadczenie usług.
- D. Świadczenie usług i wsparcie rozwoju.

Prawidłowa odpowiedź: **B.**

Umiejętność 12) przestrzega zasad pozyskiwania środków finansowych z pomocy społecznej i innych instytucji, na przykład:

- ☐ rozpoznaje zasady i procedury prawne umożliwiające pozyskiwanie środków finansowych z pomocy społecznej i innych instytucji;
- ☐ określa instytucje świadczące pomoc finansową takie jak: PEFRON, OPS, PCPR, organizacje pozarządowe;
- ☐ wspomaga podopiecznego w składaniu wniosków o uzyskanie pomocy finansowej w programach EFS.

Przykładowe zadanie 11.

Wniosek o dofinansowanie do turnusu rehabilitacyjnego dla osoby z orzeczoną umiarkowaną stopniem niepełnosprawności, należy złożyć do

- A. Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.
- B. Narodowego Funduszu Zdrowia.
- C. Ośrodka Pomocy Społecznej.
- D. Urzędu Gminy.

Prawidłowa odpowiedź: **A.**

Umiejętność 14) analizuje funkcje i zadania instytucji i organizacji świadczących pomoc osobie niepełnosprawnej, na przykład:

- ☐ określa funkcje i zadania instytucji świadczących pomoc społeczną, usługi opiekuńcze oraz usługi rehabilitacyjne;
- ☐ określa funkcje i zadania organizacji świadczących pomoc osobie niepełnosprawnej;
- ☐ analizuje założenia projektów EFS pod kątem pomocy środowiskowej osoby niepełnosprawnej.

Przykładowe zadanie 12.

Zadaniem środowiskowych domów samopomocy dla osób chorych psychicznie jest

- A. prowadzenie treningów umiejętności społecznych, treningów rozwiązywania problemów i nawiązywania kontaktów interpersonalnych.
- B. zapewnienie trzech posiłków dziennie i dowóz osoby niepełnosprawnej do ŚDS.
- C. prowadzenie specjalistycznych usług opiekuńczych i zajęć rekreacyjnych.
- D. organizacja turnusów rehabilitacyjnych.

Prawidłowa odpowiedź: **A.**

2. Przykład zadania do części praktycznej egzaminu dla wybranych umiejętności z kwalifikacji Z.8. *Udzielanie pomocy i organizowanie wsparcia osobie niepełnosprawnej*

Pani Anna Z. lat 44 od dziesięciu lat choruje na stwardnienie rozsiane. Podopieczna ma orzeczony umiarkowany stopień niepełnosprawności. Ukończyła filologię angielską. Do chwili zachorowania pracowała w charakterze tłumacza przysięgłego. Jest osobą samotną. Mieszka z matką w przestronnym 2-pokojowym mieszkaniu na pierwszym piętrze. W budynku jest winda. Opiekę codzienną nad Panią Anną sprawuje mama. Z uwagi na wiek (74 lata) i stan zdrowia ma trudności z wykonywaniem czynności higienicznych u córki.

Obecnie stan psychofizyczny Pani Anny zdecydowanie się pogorszył. Odczuwa duże zmęczenie. Nasiliły się zaburzenia równowagi, występuje chroniczny ból w kończynach dolnych. Pojawiły się problemy z utrzymaniem moczu i zaparcia. Ma nadwagę. Wzmoczone napięcie mięśniowe powoduje słabą sprawność manualną.

Trudność podopiecznej zaczęły sprawiać proste czynności z zakresu samoobsługi jak ubieranie się i czesanie. Stary wózek inwalidzki ręczny utrudnia poruszanie się nawet po domu. Ostatnio dużo czasu spędza w łóżku. Od roku nie wychodzi z domu. Jest osobą towarzyską, ale wstydzi się swojej nieporadności. Obniżenie nastroju spowodowało niechęć do utrzymywania kontaktów towarzyskich i sąsiedzkich. Przyjemność podopiecznej sprawia praca na komputerze, czytanie książek, prasy, rozwiązywanie krzyżówek i słuchanie muzyki. Zaburzenia wzroku w znacznym stopniu ograniczają ulubione zajęcia.

Źródłami utrzymania rodziny są: renta podopiecznej w wysokości 950 zł, dodatek pielęgnacyjny w wysokości 186 zł, i emerytura matki w wysokości 1450 zł.

Pani Anna odczuwa brak odpowiedniej ilości wkładów higienicznych i pieluchomajtek, pojawiły się oparzenia.

W 2006 roku Pani Anna przebywała na turnusie rehabilitacyjnym, skąd jak sama twierdzi wróciła w dużo lepszej kondycji. Z rehabilitacji domowej dotychczas nie korzystała.

Zaplanuj formy i sposoby realizacji wsparcia społecznego dla Pani Anny.

Na podstawie dostępnych informacji, uzupełnij wniosek o dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny i materiały pomocnicze.

Wykonaj u podopiecznej mycie głowy w łóżku.

Zadanie wykonuj na przygotowanym stanowisku na fantomie do nauki umiejętności higienicznych. Podczas wykonywania zadania przestrzegaj zasad organizacji pracy oraz bhp.

Formy i sposoby wsparcia społecznego dla Pani Anny.

Forma wsparcia społecznego	Proponowane sposoby realizacji wsparcia

Wniosek

o dofinansowanie ze środków

Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny i materiały pomocnicze

1. Dane.

Imię i nazwisko wnioskodawcyNr Pesel 670000000000

Adres zamieszkania 02-306 Warszawa ul. Przepiórki 7 Tel. 22 000 000

Imię i nazwisko opiekuna prawnego.....

Dane zapisz wstawiając w rubryki x

2. Rodzaj niepełnosprawności		3. Stopień niepełnosprawności	
dysfunkcja narządu ruchu		znaczny	
dysfunkcja narządu wzroku		umiarkowany	
dysfunkcja narządu słuchu		lekki	
dysfunkcja narządu mowy			
deficyt rozwojowy			
dysfunkcje sprzężone			
inne			
4. Sytuacja zawodowa wnioskodawcy		5. Sytuacja mieszkaniowa wnioskodawcy	
zatrudniony		samotnie	
bezrobotny		z rodziną	
rencista		z osobami niespokrewnionymi	
młodzież do 18 roku życia			
dzieci do 6 roku życia			
6. Dochód na 1 członka rodziny		7. Źródła utrzymania	
100-500 zł,-		umowa o pracę	
601-800 zł,-		renta	
801-1000 zł,-		zasiłki z pomocy społecznej	
1001-1200 zł,-		inne/ podać/	
powyżej 1200 zł,-			
8. osoby pozostające we wspólnym gospodarstwie		9. Korzystanie ze środków PEFRON	
stopień pokrewieństwa		nie korzystał	
		korzystał	
		sprzęt ortopedyczny	
		pomoce ortopedyczne	
		środki pomocnicze	
		turnus rehabilitacyjny	

10. Rodzaj wnioskowanego sprzętu rehabilitacyjnego

a/.....

b/.....

.....

11. Rodzaj wnioskowanych materiałów pomocniczych

a/.....

b/.....

c/.....

12. Uzasadnienie dofinansowania zakupu sprzętu

.....

.....

.....

.....

13. Uzasadnienie dofinansowania zakupu materiałów pomocniczych

.....

.....

.....

14. Nazwa instytucji, do której należy złożyć wniosek:

.....

Data i podpis wnioskodawcy

Czas na wykonanie zadania wynosi 120 minut.

Ocenie podlegać będą 2 rezultaty:

- ☐ formy i sposoby wsparcia społecznego dla Pani Anny – rezultat 1.
 - ☐ wniosek o dofinansowanie ze środków PEFRON zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny i materiały pomocnicze – rezultat 2
- oraz
- przebieg zabiegu mycia głowy podopiecznej w łóżku.

Kryteria oceniania wykonania zadania praktycznego będą uwzględniać

- ☐ poprawność wykonania zabiegu mycia głowy;
- ☐ poprawność wyboru form i sposobów wsparcia społecznego dla podopiecznej;
- ☐ poprawność wypełnienia wniosku o dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny i materiały pomocnicze;
- ☐ zgodność rozpoznanych niepełnosprawności i ich stanu ze stanem faktycznym;
- ☐ poprawność obliczenia dochodów;
- ☐ zgodność wnioskowanego sprzętu rehabilitacyjnego ze stanem podopiecznej;
- ☐ przestrzeganie zasad organizacji pracy i bhp.

Umiejętności sprawdzane zadaniem praktycznym**1. Organizowanie pracy z osobą niepełnosprawną**

- 1) *analizuje dokumentację dotyczącą sytuacji zdrowotnej i społecznej osoby niepełnosprawnej;*
- 2) *rozpoznaje warunki życia osoby niepełnosprawnej;*
- 3) *wnioskuje o sytuacji osoby niepełnosprawnej z danych zawartych w dokumentacji;*
- 6) *ocenia możliwości i ograniczenia osoby niepełnosprawnej wynikające z wieku, stanu zdrowia fizycznego, psychicznego i niepełnosprawności;*
- 12) *planuje metody, techniki i narzędzia pracy z osobą niepełnosprawną;*
- 13) *dobiera metody, techniki i narzędzia do realizacji zaplanowanych działań z osobą niepełnosprawną.*

2. Wykonywanie czynności opiekuńczych.

- 2) *rozpoznaje objawy zaburzeń psychosomatycznych u osoby niepełnosprawnej;*
- 5) *przestrzega zasad i określa metody i techniki wykonywania czynności pielęgnacyjnych i higienicznych;*
- 7) *pomaga osobie niepełnosprawnej w zaspakajaniu potrzeb fizjologicznych.*

3. Aktywizowanie osoby niepełnosprawnej do samodzielności życiowej

- 3) *pomaga i udziela wsparcia osobie niepełnosprawnej w rozwiązywaniu problemów społecznych i osobistych;*
- 5) *planuje metody przygotowania osoby do korzystania ze sprzętu i pomocy technicznych ułatwiających samodzielne wykonywanie codziennych czynności.*

4. Wspieranie osoby niepełnosprawnej w trudnych sytuacjach życiowych

- 7) *opracowuje, monitoruje i ocenia realizację planu wsparcia osoby niepełnosprawnej;*
- 10) *analizuje systemy wsparcia i poradnictwa społecznego osoby niepełnosprawnej;*
- 12) *przestrzega zasad pozyskiwania środków finansowych z pomocy społecznej i innych instytucji;*
- 13) *pomaga osobie niepełnosprawnej w uzyskaniu środków finansowych na rehabilitację;*
- 14) *analizuje funkcje i zadania instytucji i organizacji świadczących pomoc osobie niepełnosprawnej;*
- 21) *stosuje przepisy prawa dotyczące uprawnień osoby niepełnosprawnej i ochrony jej interesów;*
- 22) *pomaga osobie niepełnosprawnej w załatwianiu spraw urzędowych.*

Inne zadania praktyczne z zakresu kwalifikacji Z.8. Udzielanie pomocy i organizowanie wsparcia osobie niepełnosprawnej mogą dotyczyć

- ☐ wykonania toalety osoby niepełnosprawnej;
- ☐ podawania posiłku;
- ☐ mycia głowy osobie niepełnosprawnej leżącej w łóżku;
- ☐ zaplanowania działań aktywizujących;

- ☐ zaplanowania działań pielęgnacyjnych;
- ☐ zaplanowania działań zapobiegających skutkom długotrwałego leżenia;
- ☐ opracowania harmonogram organizowania czasu wolnego;
- ☐ wykonania okładu;
- ☐ wykonania toalety przeciwoleżynowej.

Tematy zadań praktycznych mogą dotyczyć osoby niepełnosprawnej w różnych stanach chorobowych, o różnych poziomach niesamodzielności, w różnym wieku.